

## **GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2011**

### **Rozdział I Wstęp**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 70, poz. 473 z 2007 roku z późniejszymi zmianami).

Gminny program ma na celu zdiagnozowanie problemu alkoholizmu, nakreślenie kierunków profilaktyki przeciwalkoholowej zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień, które już występują oraz zapobieganie powstawaniu nowych.

Program tworzony jest przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Prezydenta Miasta i uchwalany przez Radę Miasta. Realizację Programu koordynuje Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych wykorzystując do tego podmioty i środki wymienione w dalszej części opracowania.

#### **Zaobserwowane problemy związane z alkoholizmem mieszkańców naszego miasta to:**

1. Szkody zdrowotne u osób pijących i narkotyzujących się (choroby somatyczne, postępująca degradacja psychofizyczna, zaburzenia w rozwoju psychicznym i społecznym).
2. Szkody zdrowotne, psychiczne, moralne i materialne u członków rodzin osób uzależnionych (rozbicia rodzin, przemoc, demoralizacja nieletnich, znęcanie moralne i fizyczne).
3. Dezorganizacja środowiska pracy i starty ekonomiczne (wypadki w pracy, absencja, obniżenie sprawności produkcyjnej).
4. Naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, przestępczość osób uzależnionych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, wykroczenia w miejscach publicznych).
5. Naruszenie prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi (sprzedaż alkoholu bez zezwolenia oraz osobom nieletnim i nietrzeźwym).

Organa władzy i administracji państwowej i samorządowej obowiązane są do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu propagowanie trzeźwości we wszystkich dziedzinach życia, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużycia alkoholu.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

### **Rozdział II Zadania do realizacji w 2011 roku**

1. Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i członków ich rodzin:
  - Zapewnienie każdemu uzależnionemu od alkoholu i jego rodzinie możliwości bezpłatnego korzystania z pomocy Niepublicznej Poradni Leczenia Uzależnień
  - Prowadzenie zgodnie z zawartymi kontraktami zajęć terapeutycznych w Niepublicznych Poradniach Leczenia Uzależnień
  - Finansowanie ponadpodstawowych programów pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin
  - Prowadzenie Telefonu Zaufania i dla osób uzależnionych i ofiar przemocy, oraz stworzenie sieci informacji o jego działaniu
2. Udzielenie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej:
  - Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin

- Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się uzależnieniami i przemocą domową
  - Organizacja szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych np., pedagogów szkolnych stykających się z problemem przemocy domowej i alkoholizmu
  - Popieranie i udział w ogólnopolskich i lokalnych inicjatywach przeciwdziałania przemocy i współpraca różnych instytucji w tej dziedzinie
  - Zbieranie i udzielanie informacji na temat dostępu do wszechstronnej pomocy dla osób uzależnionych i ofiar przemocy
  - Współdziałanie z OPS w udzielaniu bezpośredniej pomocy finansowej rodzinom z problemem
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci w programach pozalekcyjnych:
- Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców
  - Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka (rodziny alkoholowe, Ognisko Wychowawcze, Oratorium)
  - Finansowanie i organizowanie konkursów i imprez kulturalnych i sportowych w placówkach oświatowych związanych tematycznie z uzależnieniami
  - Wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych i wychowawców klas
  - Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki przeciwalkoholowej
  - Prowadzenie świetlic opiekuńczo- wychowawczych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w rejonach zagrożonych patologią społeczną
  - Włączenie do działań organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych i wszystkich instytucji mogących pomóc w prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej wśród dzieci i młodzieży
  - Udostępnienie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury) i prasy specjalistycznej
  - Udzielanie pomocy materialnej w postaci stypendiów uczniom zdolnym, z rodzin biednych, patologicznych z problemem alkoholowym
  - Stwarzanie dzieciom i młodzieży warunków do rozwijania własnych zainteresowań i spędzania wolnego czasu bez alkoholu przez budowanie i remonty placów zabaw, boisk sportowych i szkolnych, skate-parków i innych
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, pomagającej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- Wspieranie działalności klubów Abstynenckich i Trzeźwościowych funkcjonujących w mieście
  - Finansowanie działalności Jastrzębskiego Telefonu Zaufania „Kontakt”
  - Dofinansowanie bieżącej działalności Ogniska Wychowawczego dla dzieci z rodzin patologicznych
  - Wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych w Oratorium
  - Pomoc w działalności szkoleniowej prowadzonych w wybranych środowiskach
  - Realizacja nowych programów profilaktycznych i szkolenie ich realizatorów
  - Współpraca w prowadzeniu i dofinansowanie programów profilaktyki przeciwalkoholowej i przemocy w rodzinie
  - Współdziałanie ze wszystkimi instytucjami, które chcą i mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych pojawiających się na terenie naszego miasta
  - Współdziałanie z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne i ochronę zdrowia, współuczestniczącymi w rozwiązywaniu pojawiających się problemów alkoholowych w tym między innymi doposażenie tych podmiotów w specjalistyczne pojazdy wraz z wyposażeniem oraz inny sprzęt wykorzystywany do zapobiegania i rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem wśród mieszkańców miasta
5. Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących reklamy, promocji i sprzedaży napojów alkoholowych oraz substancji psychotropowych lub środków odurzających.
6. Ograniczanie dostępności do alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz ustalanie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

7. Wspierania działań na rzecz zatrudnienia socjalnego ograniczającego wykluczenie społeczne osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

**Rozdział III**  
**Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki**  
**i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

1. Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, którego zadaniem jest:
  - a. Działanie na rzecz tworzenia i wzmacniania lokalnej koalicji trzeźwości, szukanie poparcia dla działań na rzecz zmniejszenia rozmiarów problemów alkoholowych
  - b. Inicjowanie i wspieranie merytoryczne i finansowe działań profilaktycznych na terenie szkół i placówek oświatowo-wychowawczych
  - c. Gromadzenie i upowszechnianie informacji o programach i podmiotach działających na rzecz profilaktyki i uzależnień i współpraca z nimi i finansowanie biuletynu profilaktycznego
  - d. Przygotowanie wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przekładanie Prezydentowi Miasta:
    - projektu Gminnego Programu
    - projektu preliminarza na jego wykonanie
    - sprawozdania z jego realizacji
  - e. Wspieranie merytoryczne i finansowe programów terapeutycznych i interwencyjnych realizowanych przez instytucje, organizacje i podmioty pozarządowe na terenie gminy
  - f. Kontrolowanie przebiegu realizacji Gminnego Programu oraz wykorzystania środków finansowych przez instytucje i podmioty realizujące poszczególne zadania
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest:
  - a. Współtworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - b. Wydawanie opinii dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży co do ich zgodności z uchwałami Rady Miasta
  - c. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
  - d. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej przeciwdziałaniu alkoholizmowi
  - e. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży
  - f. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin
  - g. Wspieranie działań prowadzących do ochrony przed przemocą w rodzinie
  - h. Występowanie z propozycjami odnośnie budżetu profilaktyki uzależnień
  - i. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń
3. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - a. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniu wyżej wymienionej Komisji
  - b. Wysokość wynagrodzenia o którym mowa powyżej uzależniona jest od obowiązującej wysokości minimalnego wynagrodzenia
  - c. Wynagrodzenie członka Miejskiej Komisji za każdorazowy udział w jej posiedzeniu wynosi 15% minimalnego wynagrodzenia
4. Instytucje, Organizacje Pozarządowe i Ruchy Samopomocowe:
  - a. Klub Abstynenta „Arka”

W klubie prowadzona jest działalność mająca na celu podtrzymywanie w trzeźwości członków klubu i wszystkich tych, którzy zgłaszają się do klubu po pomoc w trzeźwieniu, prowadzone są zajęcia warsztatowe i terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz działania na rzecz promowania trzeźwości wśród mieszkańców miasta
  - b. Jastrzębski Katolicki Klub Trzeźwości działający przy parafii św. Katarzyny

- Działalność klubu jest podobna jak klubu „Arka”, działa on pod patronatem proboszcza parafii św. Katarzyny
- c. Ognisko Wychowawcze i Oratorium bł. Laury Vicuna  
Znajdują tam pomoc i opiekę dzieci z rodzin patologicznych, rozbitych i z problemem alkoholowym
  - d. Oraz inne instytucje, organizacje i ruchy samopomocowe działające na terenie miasta i prowadzące działalność profilaktyczną dotyczącą uzależnień
5. Niepubliczne Poradnie Leczenia Uzależnień  
Zgodnie z zawartymi kontraktami zatrudnieni tam specjaliści udzielają pomocy osobom uzależnionym, oraz ich rodzinom, prowadzą programy terapeutyczne, leczenie farmakologiczne oraz kierują na leczenie w ośrodkach zamkniętych, gdy istnieje taka potrzeba.
  6. Ośrodek Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest:
    - a. udzielanie pomocy materialnej rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia
    - b. utrzymanie kontaktu ze szkołami i pomoc dzieciom z rodzin patologicznych (alkoholizm, przemoc )
    - c. udzielanie pomocy materialnej w formie stypendiów uczniom biednym, zdolnym, z rodzin patologicznych z problemem alkoholowym
    - d. współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym
  7. Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Zakład Karny, które jako jednostki powołane do kontroli przestrzegania prawa i porządku publicznego mają kontakt z osobami uzależnionymi i rodzinami patologicznymi, oraz są włączone do współpracy z Prokuraturą i Sądem. Dokonują również kontroli warunków sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.  
W ramach Prewencji Policja i Straż Miejska prowadzi w szkołach naszego miasta działania profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy domowej, które mają na celu ustrzec dzieci i młodzież przed tymi zjawiskami.
  8. Urząd Miasta i Miejski Ośrodek Kultury, oraz inne instytucje, które poprzez organizowanie imprez sportowych i kulturalnych dają możliwość spędzenia wolnego czasu bez alkoholu, rozwijają sportowe i kulturalne zainteresowania oraz promują styl życia wolny od uzależnień.
  9. Urząd Miasta i placówki oświatowe, których działalność wychowawcza nakierowana jest na eliminowanie zjawisk patologii społecznej. W szkołach prowadzone są programy edukacyjne i informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, prelekcje i pogadanki dotyczące zjawisk patologicznych takich jak przemoc domowa i alkoholizm, organizowane są konkursy z tematyki uzależnień, w niektórych szkołach działają świetlice opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych. Wszystkie te działania mają uświadomić dzieci i młodzież czym są wszelki uzależnienia, do jakich niebezpieczeństw prowadzą i jak się przed nimi bronić.
  10. Urząd Miasta organizuje lokalne kampanie promujące zdrowy i trzeźwy styl życia np., Jastrzębskie Dni Promocji Zdrowia, Jastrzębska Promenada Trzeźwości
  11. Organizacje młodzieżowe (np., ZHP, młodzieżowe kluby sportowe), które w swoich programach mają działania promujące życie bez używek i swoim działaniem wskazują co robić aby być wolnym od nałogów.
  12. Urząd Miasta przygotowuje dla dzieci i młodzieży miejsca do spędzania wolnego czasu bez alkoholu np. boiska sportowe i szkolne, place zabaw.

**Rozdział IV**  
**Wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki**  
**I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Zestawienie wydatków w rozbiciu na jednostki bezpośrednio realizujące zadania

**Dział 851 Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi**

<b>1. Ośrodek Pomocy Społecznej</b>	
<b>Pomoc rodziną z problemem alkoholowym w tym:</b>	<b><u>458.551,00</u></b>
świadczenia społeczne, stypendia oraz inne formy pomocy, szkolenia pracowników	
<b>2. Wydział Kultury i Sportu</b>	
<b>Dotacje dla stowarzyszeń kulturalnych i sportowych działających na terenie miasta</b>	<b><u>90.000,00</u></b>
<b>3. Ognisko Wychowawcze</b>	
<b>Pomoc dzieciom z rodzin patologicznym</b>	<b><u>227.068,00</u></b>
<b>4. Placówki oświatowe – szkoły</b>	<b><u>25.480,00</u></b>
<b>5. Szkoły podstawowe prowadzące świetlice opiekuńczo-wychowawcze</b>	
Szkoła Podstawowa Nr 1	39.510,00
Szkoła Podstawowa Nr 3 ( ZS Mistrzostwa Sportowego)	92.452,00
Szkoła Podstawowa Nr 5	46.636,00
Szkoła Podstawowa Nr 6	43.900,00
Szkoła Podstawowa Nr 9	49.494,00
Szkoła Podstawowa Nr 10	57.111,00
Zespół Szkół Nr 13	49.847,00
Szkoła Podstawowa Nr 19	46.110,00
Szkoła Podstawowa Nr 21	29.705,00
<b>Razem:</b>	<b><u>454.765,00</u></b>
<b>6. Pełnomocnik Prezydenta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych</b>	<b><u>218.319,00</u></b>
Realizacja zadań profilaktycznych na terenie miasta adresowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w tym:	
programy, warsztaty, spektakle, konkursy i prelekcje profilaktyczne, zakup materiałów, wyposażenia i nagród, udział w kampaniach profilaktycznych, zakup materiałów i nagród do kampanii, dofinansowanie wypoczynku i obozów terapeutycznych, terapie dodatkowe w leczeniu odwykowym, szkolenia dotyczące profilaktyki, diagnoza problemu, biuletyn profilaktyczny, Jastrzębska Promenada Trzeźwości, zakup materiałów szkoleniowych i edukacyjnych, wynagrodzenia biegłych, dotacje dla organizacji pozarządowych, zakup pomocy naukowych i dydaktycznych, koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego, wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych, zakup książek do Miejskiej Biblioteki Publicznej i inne.	
<b>7. Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna</b>	
Działalność telefonu zaufania Kontakt	<b><u>25.817,00</u></b>
<b>8. Straż Miejska</b>	
Działalność profilaktyczna w szkołach i w mieście	<b><u>20.000,00</u></b>

**Razem 1 – 8**

**1.520.000,00**

**Rozdział V  
Postanowienia końcowe**

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2011r. jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Jastrzębia - Zdroju na lata 2011 - 2015.